USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **H. K.**, zast. Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2024, č. j OAM-1448/ZA-ZA11-VL13-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 5. 2024, č. j. 20 Az 13/2024 - 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví označenému rozsudku, kterým Krajský soud v Ostravě zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2024, č. j OAM-1448/ZA-ZA11-VL13-2023. Tímto rozhodnutím žalovaný zastavil řízení o *opakované žádosti* stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“). Shledal ji nepřípustnou ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[2] Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a netrpí procesními vadami. V rovině věcné se ztotožnil se závěrem žalovaného, že důvody, o které stěžovatel opřel svoji opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, nezakládají její přípustnost. Nedošlo ke změně situace v zemi původu.

[3] V kasační stížnosti stěžovatel namítá i.) *nepřezkoumatelnost* napadeného rozhodnutí žalovaného a krajského soudu, ii.) *uvedení nových důvodů* zakládajících přípustnost opakované žádosti o mezinárodní ochranu a iii.) *nezjištění stavu věci bez důvodných pochybností* v otázce obav stěžovatele z pronásledování. Žalovaný se konkrétně nezabýval

obavou stěžovatele z nástupu na základní vojenskou službu z důvodu jeho kurdské národnosti a vyostření vztahů mezi kurdskou menšinou a tureckou většinou, resp. neshromáždil nezávislé zprávy týkající se zacházení s Kurdy vykonávajícími základní vojenskou službu.

[4] Nejvyšší správní soud (dále též jen NSS“) se po konstatování **přípustnosti** kasační stížnosti zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně (§ 31 odst. 2 s. ř. s.). Podstatný přesah zájmů stěžovatele NSS vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (k uplatnitelnosti tam vyslovených názorů na současnou právní úpravu srov. např. rozsudek NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Podstatný přesah bude dán pouze v případech, kdy se kasační stížnost (1) týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře NSS anebo (2) právních otázek řešených dosavadní judikaturou rozdílně. Podstatný přesah zájmů stěžovatele bude dán (3) rovněž v případě potřeby učinit odklon od ustálené judikatury. Konečně bude kasační stížnost přijatelná (4) tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Takovým pochybením jsou především případy, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zároveň však platí, že NSS není v rámci hodnocení přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. V rámci posouzení přijatelnosti také z povahy věci není místo pro plnohodnotný věcný přezkum napadeného rozhodnutí, tudíž se v uvedené souvislosti NSS omezuje na případy *zjevných* pochybení krajského soudu.

[5] Žádný z těchto případů není dán. Kasační stížnost **je** proto **nepřijatelná**.

[6] K otázce přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu a podmínkám jejího věcného projednání již existuje ustálená judikatura. Z ní plyne, že pro přípustnost opakovaných žádostí je třeba, aby v konkrétním případě existovaly „*nové skutečnosti nebo zjištění*“, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Smyslem je na jedné straně umožnit nové posouzení v případech, kdy nové skutečnosti nebo zjištění mohou vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na druhé straně zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65 či rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 325/2019 - 16, č. 4012/2020 Sb. NSS). Institut opakované žádosti tudíž neslouží k doplňování předchozí žádosti ani ke zhojení nevyužití opravných prostředků proti meritornímu přezkoumání. Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, „*kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté*“ (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65).

[7] Stejně tak judikatura podrobně vymezila kritéria přezkoumatelnosti soudních a správních rozhodnutí (k soudním rozhodnutím např. rozsudky NSS ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 - 45; ke správním rozhodnutím např. rozsudky NSS ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005 - 65, či rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71). Rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí konkrétně obsahovat odůvodnění o tom, že „*1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany*“ (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96).

[8] Rovněž povinnost správního orgánu při posuzování splnění podmínek přípustnosti opakované žádosti shrnul rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96. Ve vztahu ke stěžovatelem dovolávané změně situace v zemi původu je relevantní závěr, podle něhož správní orgán musí v odůvodnění rozhodnutí o nepřípustnosti opakované žádosti uvést odůvodněný závěr, že „*nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany*“. Ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu musí být zohledňována změna, která je natolik podstatná a intenzivní, že by mohla svědčit o reálném nebezpečí újmy, či přinejmenším pravděpodobné pronásledování v tomto státě (obdobně např. rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 - 71). U hodnocení informací o zemi původu přitom judikatura správních soudů zdůrazňuje požadavek na jejich věrohodnost, objektivnost, přesnost a aktuálnost (např. rozsudky NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71, či ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS).

[9] Závěrem NSS odkazuje též na svoji judikaturu týkající se rozsahu povinnosti zjistit stav věci bez důvodných pochybností. Z ní plyne, že při rozhodování o mezinárodní ochraně správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 22/2003, či usnesení NSS ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018 - 60). Klíčovým zdrojem informací je tedy vždy azylový příběh vylíčený žadatelem (např. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, čj. 6 Azs 109/2019 - 74). Míra podrobnosti, v jaké se žalovaný musí vypořádat s otázkou, zda se v zemi jeho původu situace změnila tak zásadním způsobem, aby to opodstatňovalo meritorní posouzení opakované žádosti o mezinárodní ochranu, je tak určena tím, zda žadatel tvrdí posun v azylově relevantním významu jím uváděných důvodů (srov. např. usnesení NSS ze dne 30. 1. 2020, č. j. 2 Azs 302/2019 - 57).

[10] K řešení všech otázek nastolených stěžovatelem v jeho kasační stížnosti tedy již existuje ustálená judikatura. NSS neshledal tuto judikaturu rozpornou. Rovněž necítí potřebu se od ní odchýlit. Nedospěl ani k závěru, že by se krajský soud v napadeném

rozsudku *zjevně* dopustil *zásadního* pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Rozhodnutí žalovaného a krajského soudu má oporu ve správním a soudním spise a reflektuje závěry citované judikatury. Žalovaný v napadeném rozsudku odůvodnil, proč stěžovatelem uvedené důvody nepovažuje za dostatečné k založení přípustnosti jeho opakované žádosti o mezinárodní ochranu poté, co řízení o první žádosti bylo již pravomocně skončeno, a to včetně obavy stěžovatele z nástupu na vojenskou službu. Pokud přitom stěžovatel nyní namítá, že tato jeho obava pramení z důvodu jeho kurdské národnosti a vyostření vztahů mezi kurdskou menšinou a tureckou většinou, odkazuje NSS ve shodě s krajským soudem na obsah správního spisu, z nichž taková konkretizace stěžovatelových tvrzení neplyne. Obstojí tak závěr krajského soudu, že žalovaný nepochybil, pokud se danými úvahami při posuzování přípustnosti opakované žádosti nezabýval, jelikož tak činit ani nemohl (srov. odst. 27. napadeného rozsudku).

[11] Z uvedených důvodů NSS neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto ji odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[12] Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Ve věci samé NSS rozhodl bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[13] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 120 ve spojení s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti neměl úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Proto mu NSS náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31.července 2024

Michal Bobek
předseda senátu